

УДК 622.24

О.Є. Зима, к.т.н., доцент
А.О. Івченко, магістрант

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ДОСЛІДЖЕННЯ ВИБІЙНОЇ СИСТЕМИ КОМПЕНСАЦІЇ ПУЛЬСАЦІЙ БУРОВОГО РОЗЧИНУ

Для проведення лабораторних випробувань розробленого гідромеханічного компенсатора використано лабораторний стенд (рис. 1).

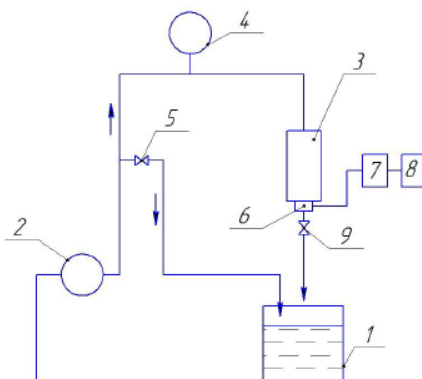

Рисунок 1 – Схема стенду для гідравлічних випробувань гідромеханічного компенсатора коливань тиску рідини: 1 – ємкість; 2 – буровий насос 9 МГр; 3 – гідромеханічний компенсатор; 4 – манометр; 5,9 – запірний пристрій; 6 – датчик тиску; 7 – шлюз передачі даних GW-485.01 (конвертер RS-232/RS-485); 8 – ЕОМ

Метою досліджень гідромеханічного компенсатора є:

- визначення величини амплітуди тиску що виникає в трубопроводі при роботі бурового насоса у момент нагнітання;
- оцінка ступеня гасіння пульсації тиску гідромеханічним компенсатором при роботі бурового насоса.

Розроблена нами експериментальна установка призначена для оцінки динамічної складової потоку рідини в трубопроводі на викиді з бурового насоса і ступеня гасіння пульсації тиску гідромеханічним компенсатором при роботі бурового насоса на натуральних зразках. Лабораторний стенд є замкнутою системою циркуляції, що складається з ємкості (1), заповнюваною рідиною, бурового насоса 9МГр (2), що забезпечує подачу рідини, гідромеханічного компенсатора (3), датчика тиску (6), запірних пристроїв (5) і (9), шлюзу передачі даних (7) і ЕОМ (8).

Принцип роботи тензометричних вимірювальних перетворювачів тиску полягає в зміні електричного опору закріплених на пружному елементі (мем-брані) залежно від їх деформації, викликаних тиск робочого середовища.

На відміну від аналогових амплітудно-модельованих сигналів цифрові

*СЕКЦІЯ «ПІДВИЩЕННЯ НАДІЙНОСТІ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛАДНАННЯ,
ЩО ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ У НАФТОГАЗОВІЙ ГАЛУЗІ»*

передаються на значні відстані практично без перешкод. Крім можливості передачі інформації без перешкод, цифрові сигнали володіють й іншими перевагами перед аналоговими: простота запам'ятовування, зручність використання, можливість застосування ЕОМ для обробки великих масивів інформації. Тому доцільно перетворювати аналогові сигнали в цифрових якомога раніше.

Стенд дозволяє досліджувати роботу гідромеханічного компенсатора. Буровий насос 2 нагнітає рідину з ємкості в циркуляційну систему. Рідина проходить через гідромеханічний компенсатор, де відбувається гасіння коливань тиску, далі рідина знову поступає в ємність. За допомогою датчика тиску проводиться вимір коливань тиску рідини на виході з компенсатора. За допомогою запірної пристрою 5 можна змінювати витрату рідини, що проходить через компенсатор. За допомогою запірної пристрою 9 у гідросистемі встановлювався необхідний робочий тиск.

Видаливши з корпусу компенсатора демпфуючі елементи, аналогічним чином проводиться вимір коливань тиску циркулюючої рідини. Вимірювання витрати рідини проводиться об'ємним методом за допомогою мірної ємкості об'ємом 0,3 м³.

Передача інформації зовнішньому пристрою проводиться по протоколу Modbus через інтерфейс RS-485. Основним завданням ЕОМ є: перетворення, контроль, індикація, протоколювання робочого процесу, управління та регулювання робочим процесом.

Захист вхідних і вихідних ланцюгів перетворювача від перенапруження та захист від неправильної полярності живлення, що подається, здійснюється за допомогою елементів захисту, розташованих на електронній платі.

При проведенні досліджень проводилися виміри коливань тиску рідини в гідросистемі лабораторної установки, що генеруються буровим насосом 9 МГр. При встановленні середнього тиску 3 МПа і 5 МПа в гідросистемі виникають коливання тиску рідини з розмахом амплітуд, що досягають 1,5 МПа та 2,5 МПа відповідно. При включенні в лабораторний стенд гідромеханічного компенсатора при аналогічних середніх тисках в гідросистемі розмах амплітуд коливань тиску знизився приблизно до 0,8 МПа і 1,5 МПа відповідно. Таким чином, зниження амплітуд коливань відбулося практично в 2 рази, що говорить про високу ефективність роботи компенсатора.

Література

1. Проектування бурового і нафтогазопромислового обладнання / [Білецький В.С., Вітрик В.Г., Матвієнко А.М., Орловський В.М., Савик В.М., Рой М.М., Молчанов П.О., Дорохов М.А., Сизоненко А.В., Проскурня М.І., Дег-тярьов В.Л., Шумейко О.Ю., Кулакова С.Ю., Ткаченко М.В.] – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 183 с.